

загальної кількості досліджуваних господарств, і відповідно збитковими 71 господарство або 57 %, що говорить про позитивну дію ефекту спецрежиму оподаткування ПДВ.

Державна підтримка має певний вплив на показники ефективності, але необхідно поряд з показниками нетто-ефективності визначати і показники бруто-ефективності.

Література.

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755–VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/2755-17>.

2. Опря Є. А. Спеціальні режими прямого оподаткування у сільському господарстві : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 / Є. А. Опря ; Нац.- наук. центр «Інститут аграрної економіки» Українськ. акад. аграрних наук. – Київ, 2009. – 23 с.

3. Шматко О. Зміни в податковому законодавстві з 01.01.2015: огляд найсуттєвіших змін [Електронний ресурс] / [О. Шматко та ін.] // Бюлетень «Аксиома Консалтинг Груп». – 2015. – 19 с. – Режим доступу: <http://www.axiomaconsultinggroup.com/>

4. Лега О.В. Податок на додану вартість: документування та звітність / О.В.Лега // Вісник Харк. нац. техн. ун-ту сільського господарства імені Петра Василенка. – 2014. – Вип. № 150. – С. 210-217.

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ВИРОБНИЧИХ ВИТРАТ У СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Мовчанюк А. В., к.е.н., викладач

Уманський національний університет садівництва

В умовах ринкової економіки особливо важливого значення набувають проблеми формування виробничих витрат у сільському господарстві, пов'язані зі специфікою галузі, а також з її місцем у системі народного господарства. В Україні, де аграрний сектор економіки є пріоритетним, дослідження обліку і формування виробничих витрат набувають особливої актуальності.

Значний внесок у вивчення та дослідження основних засад формування виробничих витрат в аграрному секторі економіки України внесли такі науковці, як В.Г. Андрійчук, П.С. Березівський,

С.І. Дем'яненко, М.Ф. Огійчук, П. Т. Саблук та ін. Проте питання управління витратами в умовах функціонування суб'єктів різних форм власності досліджені недостатньо та потребують подальшого вирішення.

Сільське господарство є однією із провідних галузей економіки в Україні. Високоєфективний аграрний сектор – основа матеріального та соціального благополуччя суспільства, без якого неможливо його стабільний розвиток, це свого роду гарант забезпечення та збереження національної безпеки країни.

Виробничо-господарська діяльність будь-якого сільськогосподарського підприємства неможлива без витрат ресурсів, тобто спочатку мають місце витрати ресурсів, а потім – результати, пов'язані з цими витратами, при цьому основним мотивом діяльності підприємства в ринкових умовах є максимізація прибутку. Реальні можливості реалізації цієї стратегічної мети в багатьох випадках обмежені витратами виробництва та попитом на продукцію, що виробляється. Отримання найбільшого ефекту з найменшими витратами, економія ресурсів, залежать від того, як підприємство вирішує питання управління витратами, котре передбачає пошук способів їх зниження [1, с. 87].

Загалом, витрати на виробництво сільськогосподарської продукції слід трактувати як поняття, що відображає використання економічних ресурсів, що є у розпорядженні підприємства, під час виробництва і реалізації продукції та виступає одним з найуживаніших показників, що характеризують умови та ефективності виробництва сільськогосподарської продукції.

Формування витрат виробництва, як економічний процес, підпорядковано дії об'єктивних економічних законів та обумовлюється виробничими ресурсами, що використовуються підприємством, у відповідності з принципами функціонування цих ресурсів. Отже, під витратами виробництва слід розуміти сукупну вартість трудових, матеріальних, фінансових, природних та інших ресурсів, використаних в процесі виробництва.

Серед особливостей формування витрат в сільському господарстві необхідно назвати значну тривалість виробничого циклу (від кількох місяців – в рослинництві, до кількох років – в тваринництві) та чітко визначений сезонний характер виробництва, що вимагає поступового накопичення витрат в незавершеному виробництві, призводить до уповільнення обороту капіталу та подорожчання ресурсів.

Класифікація витрат є основою їх обліку, аналізу та планування на підприємстві, що допомагає оцінити здійснені витрати, визначити можливі напрями підвищення їх окупності і приймати рішення щодо управління ними.

Рівень сукупних витрат виробництва залежить від галузевих особливостей виробничого процесу в сільському господарстві та формується під впливом чинників, які можна поділити на наступні групи: зовнішні чинники загальноекономічного характеру, зовнішні чинники галузевого характеру та внутрішні чинники підприємства, в тому числі виробничі, управління і забезпечення. Урахування названих груп чинників дозволяє оцінити процес формування витрат в сільському господарстві та пояснює причини наявності різного рівня витрат в окремих підприємствах [2, с. 36].

Істотний вплив на витрати мають: складність та тривалість технологічного процесу, стан матеріально-технічного та фінансового забезпечення, структура виробничої програми, завантаженість виробничих потужностей, якість факторів виробництва, масштаб бізнесу, ступінь інформаційного забезпечення процесу управління, організація процесу збуту продукції та ін. До переліку основних чинників формування витрат необхідно включати також гнучкість виробництва, тобто спроможність своєчасного реагування на технологічні та економічні відхилення від виробничої програми чи визначеного плану.

Дослідження питань управління витратами у вітчизняній та зарубіжній теорії й практиці показало, що до основних напрямів формування ефективної системи управління витратами, зорієнтованої на отримання максимального прибутку в умовах конкуренції й функціонування ринкових відносин, належать такі:

- реорганізація структури управління підприємством шляхом створення центрів відповідальності;
- розроблення фінансово-економічних моделей функціонування центрів відповідальності;
- запровадження системи контролінгу;
- розроблення моделі операційного аналізу діяльності та розрахунку управлінського прибутку на основі показника маржинального доходу;
- запровадження системи бюджетування [3, с. 164].

Реалізація вищеназваних напрямів удосконалення системи управління витратами потребує належної їх класифікації згідно з визначеними ознаками.

Таким чином, ефективна діяльність підприємств в ринкових умовах, в значній мірі залежить від того, наскільки керівництво спроможне оцінити вплив чинників та вчасно здійснити відповідні коригування процесу формування витрат з метою їх мінімізації (для даного рівня доходу). Вдосконалення процесу формування витрат вирішується через застосування системи контролінгу, в центрі уваги якої і стоять витрати, як основний чинник впливу на формування прибутку.

Література.

1. Дем'яненко С.І. Менеджмент виробничих витрат у сільському господарстві / С.І. Дем'яненко. – К.: КНЕУ, 1998. – 264 с.
2. Моссаковський В. Концепція побудови управління витратами у сільськогосподарських підприємствах / В. Моссаковський // Бухгалтерський облік і аудит. – 2009. – № 6. – С. 32 – 42.
3. Шпикуляк О.Г. Витрати та ефективність виробництва продукції в сільськогосподарських підприємствах / О.Г. Шпикуляк, Ю.П. Воскобійник, О.В. Овсянніков та ін.; за ред. О.Г. Шпикуляка. – К.: ННЦ ІАЕ, 2007. – 294 с.

ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Омельченко О. О., студент

Науковий керівник: Догадайло Я. В., к.е.н., доц.;

Величко Я.І., асистент

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

У зв'язку зі скороченням тривалості циклу розвитку підприємств та галузей в цілому виникла необхідність розробки нового показника для цілей оцінки, аналізу та планування, що дає можливість охарактеризувати одночасно стан та умови функціонування об'єкта у сучасності та побудувати досить достовірну модель очікуваних змін об'єкту та оточуючого середовища на досить великий період часу, тобто відображати існуючу здатність об'єкта забезпечити досягнення заданого результату в певних умовах функціонування, рівень використання цієї здатності, а також здатність об'єкта до розвитку в потрібному напрямку. Цей показник отримав назву «потенціал підприємства».

На цей час ні класична теорія, ні сучасне трактування даної категорії не дозволяють говорити про достатню обґрунтованість теорії потенціалу й, отже, не можуть бути надійною основою для